

УДК 330.3

<https://doi.org/10.32342/2074-5362-2024-1-36-9>

М.В. ФІЛЬЧЕНКОВА,

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (Україна)

Е.М. ЛИМОНОВА,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри глобальної економіки*

Університету імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-7378-602X>

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ДАНІЇ

Інвестиційний клімат є ключовим фактором для залучення капіталу, стимулювання інновацій та зміцнення конкурентоспроможності. Метою дослідження є аналіз поточного стану інвестиційного середовища в країні, оцінка його привабливості для іноземних інвесторів та розкриття основних факторів, що впливають на розвиток бізнесу в Данії як однією з провідних країн Європейського Союзу. Аналіз інвестиційної привабливості країни базується на дослідженні доступних даних, офіційних звітів та інших джерел інформації. Загальний огляд поточного інвестиційного клімату в Данії вказує на те, що країна продовжує залишатися привабливим місцем для інвесторів. Країна відома своєю стабільною економікою, високим рівнем інноваційності та сильною правовою системою, що створює сприятливе середовище для інвестицій. У статті проведено ретельний аналіз не тільки основних макроекономічних показників, але й порівняльний аналіз захисту інвесторів, проаналізовано динаміку індексу сприйняття корупції, рівня освіченості серед населення країни, зроблено аналіз інноваційного середовища Данії. Крім цього, в статті розглянуто типи ризику для інвестування в економіку Данії. Успішна конкурентоспроможність Данії пояснюється комбінацією кількох факторів: упор на інновації та дослідження, висока якість освіти, гнучкість ринку праці, ефективна інфраструктура, державна підтримка підприємництва та стабільна політична та економічна ситуація. Результати дослідження надають конкретні рекомендації для уряду та бізнесу, сприяючи залученню інвестицій та стабільному економічному зростанню в Данії. Країна має значний потенціал для подальшого розвитку свого інвестиційного клімату завдяки численним перевагам, зокрема в сферах зеленої енергетики і інформаційних технологій. Данія веде політику енергоефективності та відмовляється від вичопного палива, а також інвестує в цифрову інфраструктуру. Однак, існують і певні ризики, такі як політичні та законодавчі зміни, геополітичні фактори, зміни в міжнародній торгівлі та конкуренція на ринку, які можуть вплинути на інвестиційну діяльність в країні. Інвесторам необхідно уважно аналізувати ці ризики і враховувати їх у своїх стратегіях ризик-менеджменту.

Ключові слова: *інвестиційний клімат, правова система, інноваційність, адміністративні процедури, бізнес, інвестиції*

JEL classification: *E20, O51, F21*

The investment climate is a key factor for attracting capital, stimulating innovation and strengthening competitiveness. The purpose of the study is to analyze the current state of the investment environment in the country, assess its attractiveness for foreign investors, and reveal the main factors affecting the development of business in Denmark as one of the leading countries of the European Union. The analysis of the investment attractiveness of the country is based on the research of available data, official reports and other sources of information. A general overview of the current investment climate in Denmark indicates

that the country continues to be an attractive destination for investors. The country is known for its stable economy, high level of innovation and strong legal system, which creates a favorable environment for investment. The article carried out a thorough analysis of not only the main macroeconomic indicators, but also a comparative analysis of investor protection, analyzed the dynamics of the corruption perception index, the level of education among the country's population, and analyzed the innovative environment of Denmark. In addition, the article discusses the types of risk for investing in the Danish economy. Denmark's successful competitiveness is due to a combination of several factors: emphasis on innovation and research, high quality education, flexible labor market, efficient infrastructure, state support for entrepreneurship and a stable political and economic situation. The results of the study provide concrete recommendations for government and business, promoting investment attraction and sustainable economic growth in Denmark. The country has significant potential for further development of its investment climate thanks to numerous advantages, in particular in the fields of green energy and information technology. Denmark is pursuing an energy efficiency policy and phasing out fossil fuels, as well as investing in digital infrastructure. However, there are certain risks, such as political and legislative changes, geopolitical factors, changes in international trade and market competition, which may affect investment activities in the country. Investors need to carefully analyze these risks and take them into account in their risk management strategies.

Keywords: *investment climate, legal system, innovativeness, administrative procedures, business, investments.*

JEL classification: *E20, O51, F21*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими завданнями. У сучасному світі якісне економічне дослідження інвестиційного клімату країни є надзвичайно важливим інструментом для розуміння потенціалу та привабливості інвестиційного середовища. Тому стаття присвячена аналізу стану інвестиційного клімату в Данії, одній з провідних країн Європейського Союзу, з метою виявлення сильних сторін та можливостей для подальшого розвитку. Данія відома своєю стабільною економікою, високим рівнем життя та інноваційним підходом до розвитку. Інвестиційний клімат країни є одним із ключових факторів, що забезпечують її успіхи в сфері економіки та привертанні іноземних інвестицій. Проте, в умовах змінного геополітичного та економічного середовища, необхідно постійно оновлювати та аналізувати інвестиційні можливості країни, зокрема шляхом проведення глибокого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теорія і практика оцінки інвестиційної привабливості країни відображені в багатьох наукових працях відомих зарубіжних вчених, зокрема Дж. Бейлі, В. Беренс [1], Кеннет Е. Боулдінг [2], Уильям Ф. Шарп, Гордон Дж. Александер, Джеффрі В. Бэйли [3] та ін. В їх дослідженнях розглянуті питання формування джерел інвестування, інвестиційна діяльність підприємств, а також аналіз інвестиційного клімату країни. В Україні в рішення проблем ефективності інвестицій та інвестиційної привабливості внесли вклад видатні економісти І. Бланк [4], А. Пересада [5]. Однак переважна більшість їх робіт присвячена аналізу окремих аспектів забезпечення активізації інвестиційної діяльності, мінімізації інвестиційних ризиків через використання оцінок інвестиційної привабливості.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Інвестиційний клімат є ключовим фактором для залучення капіталу, стимулювання інновацій та зміцнення конкурентоспроможності. Тому головними завданнями статті є аналіз основних макроекономічних показників, інвестиційних ризиків, дослідження інвестиційної привабливості країни.

Дослідження базується на аналізі доступних даних, офіційних звітів, економічних показників та інших джерел інформації, що дозволяє зробити об'єктивну оцінку стану інвестиційного клімату в Данії. Отримані висновки та рекомендації можуть бути корисними для уряду, бізнесу та інших зацікавлених сторін, які прагнуть залучити інвестиції та сприяти стабільному економічному зростанню в Данії та допомогти сформуванню стратегічних рішень для забезпечення майбутнього успіху країни. Крім того, розглянуті приклади успішних практик та кейсів можуть слугувати взірцем для інших країн.

Мета статті полягає у дослідженні та аналізі стану інвестиційного клімату в Данії та виявленні основних сильних сторін та потенційних обмежень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Багато незалежних спостерігачів вважають Данію одним із найпривабливіших ділових середовищ у світі та займають високі позиції за показниками політичної, економічної та регуляторної стабільності. Вона є членом Європейського Союзу (ЄС), і датське законодавство та правила відповідають стандартам ЄС практично з усіх питань. Країна підтримує політику фіксованого обмінного курсу, при цьому датська крона тісно прив'язана до євро. Данія є соціальною державою з абсолютно сучасною ринковою економікою, що значною мірою залежить від торгівлі товарами та послугами. Враховуючи, що експорт становить близько 60 відсотків ВВП, економічні умови її основних торговельних партнерів – Сполучених Штатів, Німеччини, Швеції та Сполученого Королівства – мають суттєвий вплив на національні рахунки Данії.

Данія є світовим лідером у галузях «зелених технологій», таких як офшорні вітрові установки та енергоефективність, а також у такому секторі, як судноплавство. Данія є чистим експортером продовольства. Її виробничий сектор залежить від імпорту сировини. У ЄС Данія є одним з найрішучіших прихильників ліберальної торгової політики. Transparency International регулярно оцінює Данію як найменш корумповану країну у світі. Данія має стратегічне розташування, щоб з'єднати континентальну Європу з країнами Північної Європи та Балтії. Транспортна та комунікаційна інфраструктури є ефективними.

Економіка Данії пережила пандемію з одним із найнижчих падінь ВВП у ЄС (рис.1). Економічна активність і зайнятість у Данії перевищили рівень і тенденції до пандемії, але компанії в різних секторах називають нестачу робочої сили ключовою проблемою. У травні 2023 р. Міністерство економіки переглянуло свої прогнози зростання ВВП, прогнозуючи зростання ВВП на 0,6% у 2023 р., уповільнившись з 3,8% річного зростання ВВП у 2022 р. Міністерство прогнозує зростання на 1,4% в 2024 р. Тоді як

інфляція знизилася з 10,1% (у річному вимірі) у жовтні 2022 р. та до 6,7% в березні 2023 р., міністерство прогнозує, що економіка Данії сповільниться через вищі процентні ставки та скорочення приватного споживання. Довіра споживачів і бізнесу також значно знизилася. Невизначеність, спричинена війною Росії в Україні, нестабільністю цін на енергоносії, а також все ще високим рівнем інфляції ще більше затьмарює перспективи. Проте базові макроекономічні умови Данії є задовільними, а інвестиційний клімат – здоровим. Підприємницький клімат, включаючи підприємницьку діяльність під керівництвом жінок, є міцним [6].

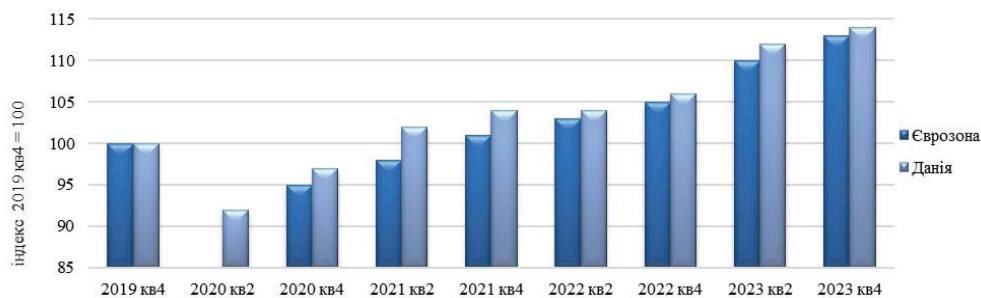

Рис. 1. Динаміка реального ВВП Данії [7]

Будучи маленькою країною з відкритою економікою, Данія сильно залежить від зовнішньої торгівлі та інвестицій. Експорт становить найважливішу складову (60%) ВВП. Прогноз Economist Intelligence Unit (EIU) на 2023 р. визначає Данію як другу за найпривабливішим бізнес-середовищем у світі (2023–2027) після Сінгапуру та перше місце в регіоні [8]. EIU характеризує бізнес-середовище Данії як таке, що відображає відмінну інфраструктуру, дружню політику щодо приватного підприємництва та конкуренції, низький рівень бюрократії та добре розвинений цифровий сектор. Основні проблеми включають низькі темпи зростання продуктивності, високий податковий тягар, потенційні обмеження можливостей ринку праці та перешкоди для конкуренції в окремих секторах послуг, орієнтованих на внутрішні потреби. Однак загалом умови діяльності для компаній сприятливі. Данія займає високі позиції у багатьох категоріях, включаючи політичне та інституційне середовище, макроекономічну стабільність, політику щодо іноземних інвестицій, політику щодо приватних підприємств та інфраструктуру.

Станом на лютий 2023 р. EIU присвоїв Данії рейтинг країни «AA» за рейтингом ризику країни [8]. Данія посіла десяте місце зі 140 у Звіті про глобальну конкурентоспроможність Всесвітнього економічного форуму за 2019 р. і шосте місце за Індексом демократії EIU 2022 [6]. Данія має рейтинг AAA від Standard & Poor's, Moody's і Fitch Group. «Інвестуйте в Данію», агентство Міністерства закордонних справ, що є частиною Датської торгової ради, надає детальну інформацію потенційним інвесторам. У своїй стратегії залучення іноземних інвестицій міністерство виділяє чотири пріоритети: чисті технології, технології, науки про життя та продовольство.

Загальний огляд поточного інвестиційного клімату в Данії вказує на те, що країна продовжує залишатися привабливим місцем для інвесторів. Країна відома своєю стабільною економікою, високим рівнем інноваційності та сильною правовою системою, що створює сприятливе середовище для інвестицій. Данія також має розвинену інфраструктуру та доступ до кваліфікованої робочої сили.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Данії остаточно підтвердили її привабливість для іноземних інвесторів. За останні роки ПІІ зросли (табл. 1), зокрема в таких галузях, як інформаційні технології, фармацевтика та відновлювана енергетика. Це свідчить про довіру іноземних компаній до економічного середовища Данії.

Таблиця 1

Динаміка ПІІ Данії (2003-2023)

Рік	Прямі іноземні інвестиції, млн дол.	Рік	Прямі іноземні інвестиції, млн дол.
2003	100191,4	2014	95766,4
2004	71706,6	2015	91978,9
2005	72402,3	2016	99403,5
2006	89727,3	2017	115887,4
2007	107609,9	2018	117652,7
2008	100638,6	2019	128998,0
2009	102301,7	2020	155044,3
2010	96136,3	2021	142662,1
2011	98121,6	2022	142569,0
2012	97925,0	2023	146193,4
2013	93898,0		

Складено авторами за: [9]

Данія відома своєю високою конкурентоспроможністю, що робить її привабливим місцем для інвестицій. Перш за все, інновації та дослідження відіграють ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності Данії. Країна активно інвестує у науково-дослідну роботу та розвиток нових технологій. Наявність розгалуженої системи дослідницьких установ, університетів та інноваційних центрів сприяє появі нових ідей, продуктів та послуг, що допомагають підприємствам бути конкурентоспроможними на світовому ринку.

Другим важливим фактором є висока якість освіти в Данії (рис. 2). Університети країни відомі своїми академічними досягненнями та дослідницькими можливостями. Це стимулює розвиток кваліфікованої робочої сили, яка забезпечує високий рівень знань і навичок. Комбінація інноваційного підходу та високоякісної освіти сприяє технологічному прогресу та забезпечує конкурентні переваги для підприємств.

Гнучкість ринку праці та ефективна інфраструктура є ще одними факторами, які грають важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності країни. Система працевлаштування в країні дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змінних умов, а гнучкість укладання контрактів, доступ до кваліфікованої робочої сили та активна соціально-економічна

політика сприяють підприємництву та стимулюють конкуренцію. Розвинута транспортна система, включаючи дороги, мости, тунелі, залізниці, порти та аеропорти, дозволяє, в свою чергу, ефективно переміщати товари та послуги, що забезпечує підприємствам швидкий доступ до ринків і сприяє розвитку зовнішньої торгівлі.

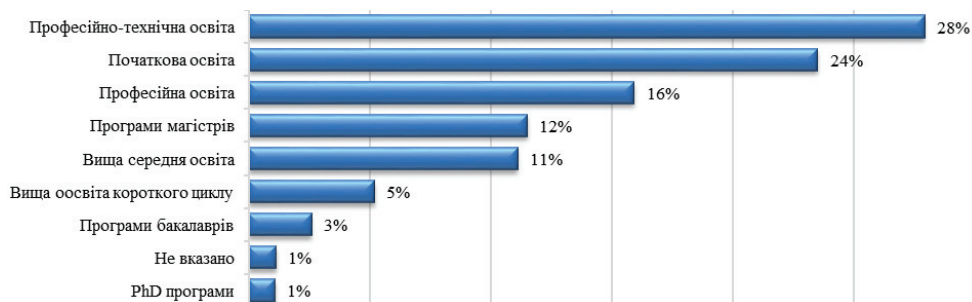

Рис. 2. Рівень освіченості серед населення Данії у 2023 р. [10]

Бізнес-середовище Данії настільки добре розвинене, що Світовий банк поставив Данію на 4-е місце серед 190 країн у своєму останньому рейтингу «Doing Business» (табл. 2), на одну позицію нижче порівняно з попереднім виданням, але все ще є найкращою країною в Європі [11].

Таблиця 2

Порівняння країн для захисту інвесторів

Країна	Данія	Сполучені Штати	Німеччина
Індекс прозорості транзакцій	7.0	7.0	5.0
Індекс відповідальності керівника	5.0	9.0	5.0
Індекс акціонерної влади	8.0	9.0	5.0

Складено авторами за: [11]

Окрім того, Данія відома своєю стабільною політичною та економічною ситуацією. Правова система країни, стабільність економіки та низький рівень корупції (рис. 3) гарантують країні захист прав власності та контрактів, що забезпечує надійність для бізнесу, а також сприяють привабливості Данії для іноземних інвесторів та підприємств.

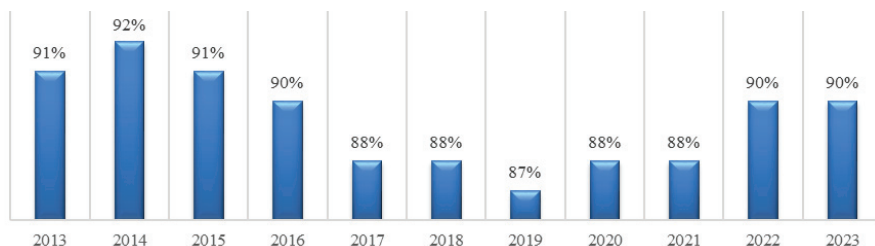

Рис.3. Індекс сприйняття корупції в Данії, % [12]

Спираючись на вищенаведену інформацію, можна стверджувати, що успішна конкурентоспроможність Данії пояснюється комбінацією кількох факторів. Інновації та дослідження, висока якість освіти, гнучкість ринку праці, ефективна інфраструктура, державна підтримка підприємництва та стабільна політична та економічна ситуація є основними складовими успіху. Ці фактори сприяють розвитку інноваційного бізнесу, залученню іноземних інвестицій та створенню робочих місць, що забезпечує країні конкурентні переваги на світовому ринку.

Тенденції в розвитку інвестиційного клімату в Данії можуть відображати зміни в політичних, економічних та соціальних умовах, а також зусилля країни привернути іноземні інвестиції та сприяти розвитку внутрішнього бізнесу (підтримка інновацій та стартапів, розвиток зеленої економіки, впровадження реформ, цифрова трансформація, розвиток інфраструктури).

Розвиток інвестиційного клімату є ключовим чинником для економічного зростання та стабільності Данії, в якому країна постійно займає лідируючі позиції. Таку ситуацію можна пояснити кількома важливими тенденціями.

По-перше, країна активно створює та впроваджує реформи для постійного залучення нових інвестицій та втримання вже наявних. Так, 1 липня 2021 р. набуло чинності законодавство, яке встановлює механізм перевірки іноземних інвестицій для запобігання загрозам національній безпеці та громадському порядку. Механізм передбачає обов'язкове повідомлення щодо інвестицій у таких п'яти секторах: оборона, ІТ-безпека та обробка секретної інформації, компанії-виробники предмети подвійного використання, критичні технології та критична інфраструктура. Це дозволяє добровільне сповіщення для всіх секторів. Законодавство не поширюється на Гренландію чи Фарерські острови, хоча обидва розглядають потенційне законодавство [6].

У 2020 р. парламент Данії прийняв Закон про клімат Данії, який встановив законодавчу ціль щодо скорочення викидів парникових газів на 70% від рівня 1990 р. до 2030 р. та досягнення чистого нуля до 2050 р. У грудні 2022 р. уряд оголосив про свій намір досягти чистого нуля до 2045 р. і 110-відсоткове скорочення викидів до 2050 р. при збереженні цілі до 2030 р. У 2022 р. парламент прийняв кілька угод щодо збільшення вчетверо сумарних потужностей наземного виробництва вітрової та сонячної електроенергії до 2030 р.; розширення офшорного вітру; розширення централізованого теплопостачання; сприяння незалежності Європи від російського газу шляхом збільшення виробництва біогазу, а також природного газу з Північного моря. Парламент також прийняв вищий і більш уніфікований податок на викиди CO₂, який охоплює більше галузей промисловості, щоб скоротити викиди CO₂ на 3,7 млн т у 2030 р., який буде запроваджено на додаток до Системи торгівлі викидами ЄС [13].

Данія продовжує активно підтримувати розвиток інноваційного середовища та стартап-компаній (табл. 3). Уряд і приватні інвестори надають фінансові та інші ресурси для створення та розвитку нових технологій, особливо в галузях, таких як інформаційні технології, біотехнології, зелена енергетика та медичні технології. Це стимулює залучення іноземних інвестицій у високотехнологічні сектори та сприяє створенню нових робочих місць.

Стартапи компаній у Данії

Назва стартапу	Учасники	Сума
1. Innobooster (спрямований на підтримку інноваційних проєктів, націлених на розробку або вдосконалення нового продукту або послуги та підвищення конкурентоспроможності певної компанії)	малі та середні компанії (МСП), а також нові стартап-проєкти	від 50 000 до 5 млн датських крон
2. Innoexplorer (фінансує проєкти, які потребують експериментальних, ринкових або технічних досліджень)	працівники датських дослідницьких, освітніх або медичних закладів та учасники досліджень наведених галузей	від 500 000 до 1,5 млн датських крон
3. Innofounder (успішні заявники можуть скористатися 12-місячною інкубаційною програмою для підприємців, де вони отримують дохід, розвиваючи свою бізнес-ідею)	особи, що мають вчений ступінь (магістр і вище), а також студенти, якщо вони закінчили навчання до початку програми.	грантове фінансування у вигляді місячної допомоги (27 500 датських крон), а також одноразовий грант у розмірі 100 000 датських крон
4. SMV: Digital (спрямований на сприяння цифровізації та рішенням електронної комерції серед МСП)	будь-яка компанія, яка кваліфікується як МСП	від 25 000 до 250 000 датських крон
5. SMV: Grøn (підтримка компаній та стартапів, які розробляють екологічні продукти, процеси чи послуги)	стартапи, МСП, великі компанії	від 140 000 до 360 000 датських крон

Створено авторами на основі [14]

Заохочення за ефективність доступні як для іноземних, так і для вітчизняних інвесторів. Приклади включають гранти або пільгове фінансування у визначених регіонах розвитку (табл. 3). Іноземні філії, розташовані у Данії, можуть брати участь у фінансованих державою або субсидованих дослідницьких програмах на основі національного режиму. Данія визнана світовим лідером у сфері зеленої та відновлюваної енергії. Уряд надає численні програми підтримки для приватних домогосподарств і компаній для енергоефективного оновлення. Подібним чином існує кілька програм для розвитку та комерціалізації зелених технологій.

Цифрова трансформація є ще однією важливою тенденцією в розвитку інвестиційного клімату в Данії. Уряд активно сприяє розвитку цифрових технологій, штучного інтелекту та інших інноваційних рішень, що, у свою чергу, стимулює інвестиції в цифрові галузі, такі як електронна комерція, фінтех, інформаційна безпека та інші (рис. 4). Такі інвестиції сприяють розвитку цифрової інфраструктури країни та покращують конкурентоспроможність бізнесу в міжнародному масштабі.

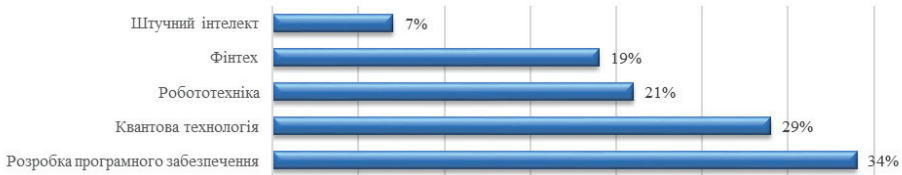

Рис. 4. Інвестування в цифрові технології Данії по галузям, % [15]

Тенденції в розвитку інвестиційного клімату в Данії свідчать про активні заходи для створення сприятливих умов для інвестицій та підприємництва. Впровадження інноваційних реформ, підтримка інноваційних стартапів, перехід до зеленої економіки та розвиток цифрових технологій є ключовими факторами, які привертають іноземні інвестиції та сприяють економічному зростанню країни. Данія продовжує демонструвати своє лідерство у галузі сталого розвитку та інновацій, що робить її привабливим місцем для інвестицій у майбутньому.

Данія має великий потенціал для подальшого розвитку свого інвестиційного клімату. Країна володіє численними перевагами, які приваблюють іноземних інвесторів і створюють сприятливе середовище для розвитку бізнесу. Так, наприклад, з огляду на зростаючу свідомість про проблеми зміни клімату та потребу у зменшенні викидів CO₂, країна має значні перспективи для подальшого розвитку зеленої енергетики. Інвестиції в розширення використання відновлюваних джерел енергії, покращення енергоефективності та розвиток нових технологій у цій галузі привернуть інвесторів.

Данія схвалила надзвичайно амбітний план енергетичної незалежності: до 2050 р. країна має повністю відмовитися від викопного палива та на 100% задовольняти потреби в енергії за рахунок відновлюваних джерел енергії (рис. 5). Досягнення повної енергонезалежності стосується всіх сфер економіки: теплопостачання, електропостачання та транспорту [16].

Протягом кількох десятиліть Данія проводить політику енергозбереження, заохочуючи населення та бізнес до використання енергоефективних технологій. А сьогодні потреба в тепловій енергії становить лише 25% від споживання 1977 р. З січня 2013 р. в країні заборонено встановлювати газові та рідкопаливні котли в новобудовах, а в 2016 р. розпочалася заміна існуючих дизельних та газових котлів.

Відмова від вугільної енергетики не супроводжуватиметься передчасним виведенням електростанцій з експлуатації, оскільки, згідно з розрахунками, до 2030 р. вугільні електростанції в будь-якому випадку застаріють.

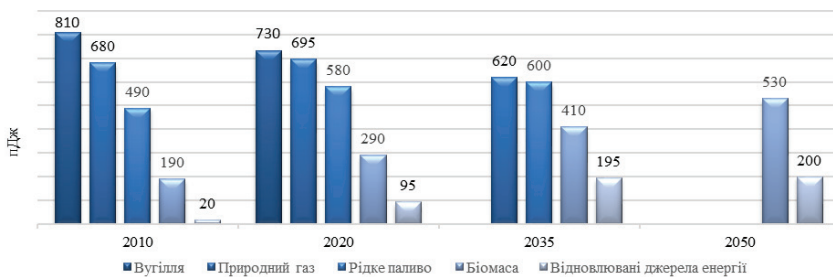

Рис. 5. Використання енергоносіїв Данії [16]

Країна продовжує інвестувати в розвиток своєї цифрової інфраструктури, що створює сприятливі умови для інвестицій в галузі інформаційних технологій та комунікацій. Розширення мережі 5G (Рис. 6), підтримка інноваційних проектів та розвиток сектору штучного інтелекту зроблять Данію привабливою для інвесторів, які шукають можливості розвитку в цих галузях.

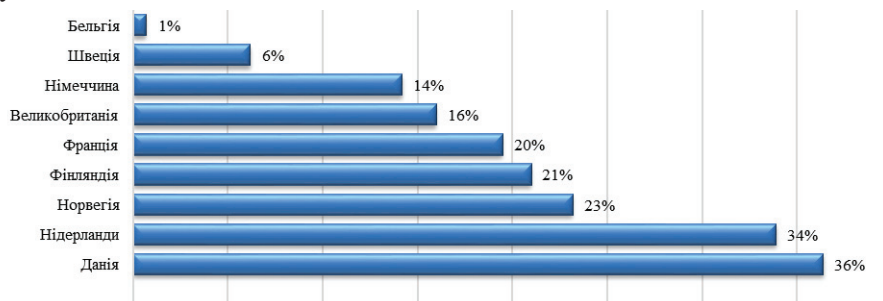

Рис. 6. Доступність 5G в Данії, % [17]

Незважаючи на сприятливі умови для інвестицій, існують деякі ризики та виклики (табл. 4), які відіграють важливу роль у формуванні інвестиційного клімату країни та з якими можуть зіткнутися інвестори, вкладаючи гроші в країну. Успішність інвестиційних проектів залежить від здатності інвесторів аналізувати та управляти цими ризиками.

Таблиця 4

Типи ризику для інвестування у Данії

Тип ризику	Приклад	Наслідки
Політичний	зміни уряду; політична нестабільність	невизначеність, затримки в реалізації проектів, втрати довіри
Економічний	економічна рецесія; зниження зростання ВВП	зменшення попиту на товари та послуги, зниження прибутковості
Фінансовий	валютний ризик; процентні ставки	збитки від змін валютних курсів, збільшення витрат на кредити
Регуляторний	зміни у податковому законодавстві	збільшення податкового тягаря для компаній, зменшення прибутків
Соціальний	конфлікти зі співробітниками; страйки	затримки в виробництві, втрати робочих годин, втрата репутації
Екологічний	забруднення довкілля; екологічні обмеження	погіршення іміджу компаній, штрафи, зменшення продуктивності
Геополітичний	геополітичні конфлікти; міжнародні санкції	збитки від втрат ринків збуту, обмеження доступу до ресурсів

Створено авторами на основі [18]

Політичні та законодавчі зміни є одним з найбільш значущих ризиків, з якими можуть зіткнутися інвестори. Зміни в регуляторному середовищі, податковій політиці або правилах торгівлі можуть створити невизначеність та обмежити рентабельність інвестиційних проектів. Наприклад, введення

нових регуляцій або зміни в податковому законодавстві можуть вплинути на прибутковість інвестицій, змінюючи умови їх залучення.

Геополітичні ризики, в свою чергу, також мають значний вплив на інвестиційний клімат. Нестабільність у політичній сфері, зміни в міжнародних відносинах або торгові конфлікти можуть створити небезпеку для інвестицій та підвищити ризик втрати капіталу. Інвестори повинні бути уважними до таких факторів та враховувати їх в своїх стратегіях ризик-менеджменту.

Також на інвестиційну діяльність Данії можуть мати свій вплив і зміни в міжнародній торгівлі країни. Зміни в торговій політиці та угодах про вільну торгівлю можуть обмежити доступ до ринків та збільшити конкуренцію, особливо в галузях, таких як технології та інновації. Така ситуація, в свою чергу, є великим викликом для інвесторів.

Не менш важливим ризиком, який має значний вплив на інвестиційний клімат Данії є також витрати на життя та працевлаштування в країні. Високі витрати на життя та вартість робочої сили можуть вплинути на рентабельність інвестицій, особливо в галузях з високими витратами на заробітну плату. Інвесторам слід ретельно аналізувати економічні фактори та витрати, пов'язані з працевлаштуванням, перед здійсненням інвестицій.

Висновки. Данія вважається одним із найпривабливіших ділових середовищ у світі з високими показниками політичної, економічної та регуляторної стабільності. Країна має добре розвинену ринкову економіку і залежить від торгівлі товарами та послугами, особливо зі своїми основними торговельними партнерами. Данія є світовим лідером у галузі зелених технологій та судноплавства, і має стратегічне розташування для з'єднання різних регіонів Європи. Країна також відзначається низьким рівнем корупції та ефективною транспортно-комунальною інфраструктурою. Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на економіку Данії, але країна показує ознаки відновлення, хоча проблемою є нестача робочої сили. Прогнози на майбутнє вказують на помірне зростання ВВП, але існує невизначеність через геополітичні та економічні фактори. Однак базові макроекономічні умови і інвестиційний клімат в Данії є задовільними, а підприємницький клімат – міцним.

Данія – маленька країна з відкритою економікою, яка сильно залежить від зовнішньої торгівлі та інвестицій. Країна має друге найпривабливіше бізнес-середовище у світі, відзначається високою конкурентоспроможністю, стабільною економікою, сильною правовою системою та розвинутою інфраструктурою. Прямі іноземні інвестиції в Данії зросли, що свідчить про довіру з боку іноземних компаній. Інновації та дослідження, висока якість освіти, гнучкість ринку праці та ефективна інфраструктура є ключовими факторами, які сприяють конкурентоспроможності Данії та забезпечують її привабливість для інвесторів.

Тенденції в розвитку інвестиційного клімату в Данії відображають зусилля країни привернути іноземні інвестиції та підтримати внутрішній бізнес. Реформи, спрямовані на привабливість інвестицій, включають механізми перевірки іноземних інвестицій, а також підтримку інновацій та стартапів. Крім того, Данія активно працює над розвитком зеленої економіки, цифрової трансформації та розширенням інфраструктури. Ці тенденції сприяють економічному зростанню та стабільності країни, що робить її привабливою для інвесторів.

Країна має значний потенціал для подальшого розвитку свого інвестиційного клімату завдяки численним перевагам, зокрема в сферах зеленої енергетики і інформаційних технологій. Данія веде політику енергоефективності та відмовляється від викопного палива, а також інвестує в цифрову інфраструктуру. Однак, існують і певні ризики, такі як політичні та законодавчі зміни, геополітичні фактори, зміни в міжнародній торгівлі та конкуренція на ринку, які можуть вплинути на інвестиційну діяльність в країні. Інвесторам необхідно уважно аналізувати ці ризики і враховувати їх у своїх стратегіях ризик-менеджменту. Також важливо ретельно вивчати витрати на життя та працевлаштування, що можуть вплинути на рентабельність інвестиційних проєктів.

Список використаних джерел

1. Berens V. The management of prosperity, 1966. URL: <https://www.munzinger.de/search/go/document.jsp?id=00000017717>.
2. Боулдінг Кеннет Е. Стабільний світ, 1978. URL: <https://utpress.utexas.edu/9780292764484>.
3. Уильям Ф. Шарп, Гордон Дж. Александер, Джеффри В. Бэйли. Інвестиції, 2001. URL: <https://institutions.com/download/books/695-investicii-sharp.html>.
4. Бланк І. А. Інвестиційний менеджмент. Київ: Ельга, Ніка Центр, 2006. 552 с.
5. Пересада А. А. Інвестування: Навч.-метод. посібник. К.: КНЕУ, 2001. 251 с. URL: <https://fingal.com.ua/content/view/200/87/>.
6. Investment Climate Statements: Kingdom of Denmark, 2023. URL: <https://www.state.gov/reports/2023-investment-climate-statements/kingdom-of-denmark/>.
7. OECD / Denmark: focus on climate policy and labour market inclusion for a strong and sustainable recover. URL: <https://www.oecd.org/economy/denmark-focus-on-climate-policy-and-labour-market-inclusion-for-a-strong-and-sustainable-recovery.htm>.
8. EIU report / Assessing the best countries for doing business. URL: <https://www.eiu.com/n/campaigns/business-environment-rankings-2023/>.
9. The World Bank / Data. URL: <https://data.worldbank.org/country/denmark>.
10. Highest education completed among the population in Denmark. URL: <https://www.statista.com/statistics/874956/educational-attainment-of-the-population-in-denmark/>.
11. Ease of Doing Business rankings. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/rankings>.
12. Transparency International / Corruption perceptions index. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/dnk>.
13. Шатоха В. І. Лідерство Європейського Союзу у запобіганні зміни клімату: монографія. Дніпро: Національна металургійна академія України, 2017. С. 40–45
14. Denmark's Top 5 Grant Programs For Startups [2023]. URL: <https://sharpsheets.io/blog/denmark-top-grant-programs-startups/>.
15. Invest in Denmark / The future of tech starts in our digital country. URL: <https://investindk.com/set-up-a-business/tech>.

16. Denmark's Long-term Strategy. URL: https://ec.europa.eu/clima/sites/lts/lts_dk_en.pdf.
17. 5G in Nordics: Sweden Leads on Speeds, Denmark on 5G Availability. URL: <https://www.ookla.com/articles/nordics-sweden-denmark-5g-performance-q3-2022>.
18. Інвестиційний клімат країн в умовах фінансової нестабільності. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/42648/2/GEJ_2023v83n4_Yarovenko_T-Investment_climate_of_165-170.pdf.

References

1. Berens, V. (1966). The management of prosperity. URL: <https://www.munzinger.de/search/go/document.jsp?id=00000017717>.
2. Boulding, Kenneth E. (1978). *Stabil'nyy svit*. [A stable world]. URL: <https://utpress.utexas.edu/9780292764484>.
3. William F. Sharp, Gordon J. Alexander, Jeffrey W. Bailey. (2001). *Investytsiyi*. [Investments]. URL: <https://institutions.com/download/books/695-investicii-sharp.html>.
4. Blank, I. A. (2006). *Investytsiynyy menedzhment*. [Investment management]. K: Elga, Nika Center. 552 s.
5. Peresada, A. A. (2001). *Investuvannya: Navch.-metod. posibnyk*. [Investing: Teaching method. manual]. URL: <https://fingal.com.ua/content/view/200/87/>.
6. Investment Climate Statements: Kingdom of Denmark (2023). URL: <https://www.state.gov/reports/2023-investment-climate-statements/kingdom-of-denmark/>.
7. OECD / Denmark: focus on climate policy and labour market inclusion for a strong and sustainable recover. URL: <https://www.oecd.org/economy/denmark-focus-on-climate-policy-and-labour-market-inclusion-for-a-strong-and-sustainable-recovery.htm>.
8. EIU report / Assessing the best countries for doing business. URL: <https://www.eiu.com/n/campaigns/business-environment-rankings-2023/>.
9. The World Bank / Data. URL: <https://data.worldbank.org/country/denmark>.
10. Highest education completed among the population in Denmark. URL: <https://www.statista.com/statistics/874956/educational-attainment-of-the-population-in-denmark/>.
11. Ease of Doing Business rankings. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/rankings>.
12. Transparency International / Corruption perceptions index. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/dnk>.
13. Shatokha, V. I. (2017). *Liderstvo Yevropeys'koho Soyuzu u zapobihanni zminy klimatu: monohrafiya*. [Leadership of the European Union in preventing climate change: monograph]. Dnipro: National Metallurgical Academy of Ukraine. PP. 40–45
14. Denmark's Top 5 Grant Programs For Startups (2023). URL: <https://sharpshets.io/blog/denmark-top-grant-programs-startups/>.

15. Invest in Denmark / The future of tech starts in our digital country. URL: <https://investindk.com/set-up-a-business/tech>.

16. Denmark's Long-term Strategy. URL: https://ec.europa.eu/clima/sites/its/dk_en.pdf.

17. 5G in Nordics: Sweden Leads on Speeds, Denmark on 5G Availability. URL: <https://www.ookla.com/articles/nordics-sweden-denmark-5g-performance-q3-2022>.

18. *Investytsiynny klimat krayin v umovakh finansovoyi nestabil'nosti*. [Investment climate of countries in conditions of financial instability]. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/42648/2/GEJ_2023v83n4_Yarovenko_T-Investment_climate_of_165-170.pdf.

ANALYSIS OF THE INVESTMENT CLIMATE OF DENMARK

Elvina Lymonova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine).

E-mail: dh.ier@duan.edu.ua

Marina V. Filchenkova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine).

E-mail: 235837@duan.edu.ua

<https://doi.org/10.32342/2074-5362-2024-1-36-9>

Keywords: *investment climate, legal system, innovativeness, administrative procedures, business, investments*

JEL classification: *E20, O51, F21*

The investment climate is a key factor for attracting capital, stimulating innovation and strengthening competitiveness. The purpose of the study is to analyze the current state of the investment environment in the country, assess its attractiveness for foreign investors, and reveal the main factors affecting the development of business in Denmark as one of the leading countries of the European Union. The analysis of the investment attractiveness of the country is based on the research of available data, official reports and other sources of information. A general overview of the current investment climate in Denmark indicates that the country continues to be an attractive destination for investors. The country is known for its stable economy, high level of innovation and strong legal system, which creates a favorable environment for investment. The article carried out a thorough analysis of not only the main macroeconomic indicators, but also a comparative analysis of investor protection, analyzed the dynamics of the corruption perception index, the level of education among the country's population, and analyzed the innovative environment of Denmark. In addition, the article discusses the types of risk for investing in the Danish economy. Denmark's successful competitiveness is due to a combination of several factors: emphasis on innovation and research, high quality education, flexible labor market, efficient infrastructure, state support for entrepreneurship and a stable political and economic situation. The results of the study provide concrete recommendations for government and business, promoting investment attraction and sustainable economic growth in Denmark. The country has significant potential for further development of its investment climate thanks to numerous advantages, in particular in the fields of green energy and information technology. Denmark is pursuing an energy efficiency policy and phasing out fossil fuels, as well as investing in digital infrastructure. However, there are certain risks, such as political and legislative changes, geopolitical factors, changes in international trade and market competition, which may affect investment activities in the country. Investors need to carefully analyze these risks and take them into account in their risk management strategies.

Одержано 11.03.2024.